15/07/2019

Πανεπιστήμια από όλο τον κόσμο στην ανασκαφή της Κουτρουλού Μαγούλας

/ Παιδεία και Πολιτισμός

Ένα ολόκληρο «πάζλ» αρχαιολόγων από τα Πανεπιστήμια όλου του κόσμου βρίσκεται για έρευνες στον Αρχαιολογικό χώρο της Κουτρουλού Μαγούλας στην περιοχή του Δομοκού.

Οι ανασκαφές και οι έρευνες συνεχίζονται με το ενδιαφέρον των Πανεπιστημίων να εξακολουθεί να είναι έντονο εδώ και αρκετά χρόνια για τον προϊστορικό οικισμό.

Η αρχαιολογική Υπηρεσία σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον μέσω της Βρετανικής Σχολής Αθηνών διεξάγει τις ανασκαφές ενώ στον χώρο της Αρχαίας Προέρνας βρίσκονται αρχαιολόγοι από τα Πανεπιστήμια του Μπράουν, του Λονδίνου, της Ταιβάν. Χθες τον χώρο επισκέφτηκε και ο νέος Δήμαρχος Δομοκού Χαράλαμπος Λιόλιος.

Ένας οικισμός σε τρίστρατο

Που βρίσκεται η Κουτρουλού Μαγούλα; «Η Κουτρουλού Μαγούλα βρίσκεται σε ένα "τρίστρατο" που συνδέεται και με τη Φθιώτιδα και με την ανατολική και τη δυτική Θεσσαλία. Ακριβώς λόγω της σπουδαιότητας της θέσης, την ελληνιστική εποχή κατασκευάστηκε το κάστρο της Πρόερνας, το οποίο έχει αναδειχθεί με το Γ' ΚΠΣ» αναφέρει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ η επίτιμη διευθύντρια του υπουργείου Πολιτισμού, Νίνα

Κυπαρίσση που ερευνά την περιοχή από το 2001, ενώ από το 2010 (ανεπίσημα από το 2009) συνδιευθύνει με τον Γιάννη Χαμηλάκη, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Σαουθάμπτον, τις έρευνες που υλοποιούνται στο πλαίσιο προγράμματος συνεργασίας της αρχαιολογικής υπηρεσίας και του αγγλικού πανεπιστημίου, μέσω της Βρετανικής Σχολής Αθηνών.

Η ανακάλυψη από τους πρώτους μυκηναϊκούς θολωτούς τάφους με δρόμο

Σημαντικός σταθμός στην πορεία της έρευνας ήταν ο θολωτός τάφος που εντοπίστηκε στην περιοχή το 2012 και αρχικά δεν ήταν σαφές αν ανήκε στην Εποχή του Χαλκού ή του Σιδήρου. «Τώρα ξέρουμε σίγουρα, με βάση την κεραμική που έχουμε αναλύσει, ότι είναι της Ύστερης Εποχής του Χαλκού, δηλαδή ότι είναι Μυκηναϊκός και μάλιστα από τους πρώτους μυκηναϊκούς θολωτούς, με δρόμο. Έχουμε επίσης ταφές από τον 12ο αιώνα μ.Χ., επομένως φαίνεται ότι η θέση είχε ιδιαίτερη σημασία, ένα βάρος μνημονικό για τους ανθρώπους της περιοχής και σε υστερότερους αιώνες» πληροφορεί ο καθηγητής.

Φαίνεται πάντως ότι η συλλογικότητα ήταν χαρακτηριστικό των νεολιθικών κατοίκων του οικισμού. «Ανάμεσα στα σπίτια υπήρχαν ανοιχτοί ή μισοστεγασμένοι χώροι, στους οποίους εντοπίστηκε μεγάλη πληθώρα υλικών, ειδώλια, κεραμική, κατάλοιπα ζώων και άλλα, που πιθανόν υποδεικνύουν ότι τα σπίτια τα είχαν μόνο για να τα κατοικούν. Ίσως λοιπόν σε αυτούς τους υπαίθριους ή ημιυπαίθριους χώρους πραγματοποιούσαν όλες τις δραστηριότητές τους, ενδεχομένως να είχαν κοινές γιορτές, κοινό φαγητό, γι’ αυτό βρέθηκαν τόσα πολλά κατάλοιπα» σημειώνει η κ. Κυπαρίσση.

Τα ειδώλια της Κουτρουλού Μαγούλας

Μια ξεχωριστή κατηγορία ευρημάτων αποτελούν τα ειδώλια της Κουτρουλού Μαγούλας. Πάνω από 300 έχουν έρθει στο φως από την αρχή των ανασκαφών, δηλαδή από το 2001, κάποια ολόκληρα και κάποια θρυμματισμένα, μάλιστα τις περισσότερες φορές εσκεμμένα. «Πολλά ειδώλια είναι ξεκάθαρο ότι τα έσπαγαν επίτηδες, ένα φαινόμενο που συναντάται συχνά στις νεολιθικές θέσεις του βαλκανικού χώρου. Ως προς την ερμηνεία τους, υπάρχουν διάφορες ενδιαφέρουσες εξηγήσεις που παραπέμπουν όχι μόνο στη διακίνηση των θραυσμάτων, αλλά και σε πιθανές τελετές που γίνονταν στην κοινότητα. Πάντως, πέρα από τις διαδικασίες κοινωνικής συναναστροφής και ανταλλαγής, συμποσίων ή άλλων, το θραύσμα σε συνδέει και μνημονικά με τους ανθρώπους που ήσουν μαζί, καθώς και με την τελετή στην οποία συμμετείχες» εξηγεί ο κ. Χαμηλάκης.

Ο ίδιος εξηγεί ότι μέχρι σήμερα δεν έχουμε θέσεις στην ελληνική νεολιθική που να έχουν δώσει τόσα πολλά ειδώλια. Πέρα όμως από την ποσότητα, σημαντική είναι και η ποικιλία των τύπων τους. «Εκτός από τους συνηθισμένους ανθρωπόμορφους τύπους, έχουμε και άλλους που δεν εντάσσονται εύκολα στους γνωστούς. Πολλά από τα ειδώλια συνδυάζουν ανθρώπινα και ζωόμορφα χαρακτηριστικά, μια υβριδική μορφή δηλαδή, όπως αυτή που συναντάμε σε τύπους με στοιχεία ανθρώπου και πουλιού, ενώ έχουμε και άλλους που αντιπροσωπεύουν φανταστικά όντα. Όλα αυτά είναι ενδιαφέροντα, γιατί δείχνουν ότι η ορολογία που συνήθως χρησιμοποιούμε για τα ανθρωπόμορφα ειδώλια είναι κάπως προβληματική, καθώς δεν περιλαμβάνει τύπους οι οποίοι δεν ανήκουν στην αναπαράσταση της ανθρώπινης μορφής» καταλήγει.

Πηγή: iLamia, με πληροφορίες από ΑΠΕ-ΜΠΕ